14/10/2021

Църквата „Св. Петка“ във Видин с история на над 380 години

Австрийският пътешественик Феликс Каниц, при първото си посещение във Видин през 1862 г. споменава за църкви „...вкопани дълбоко в земята...”. Църквата „Св. Петка”, която се намира в старата част на града е типичен пример за такъв градеж издигнат през 1636 г.

След завладяването на Търновското царство през 1393 г. от османските турци, мощите на Света Петка са пренесени във Видинското царство, където са съхранявани до окончателното завладяване на средновековната българска държава. Когато българите съграждат малката каменна църква, решават да носи името на светицата.

Според османския граничен закон християнските постройки са можели да бъдат използвани за нуждите на армията. Църквата била превърната в склад за въглища и така е било до Освобождението. Стенописите са били замазани с вар, единствено по свода са запазени отделни фрагменти. През 1882 г. църквата е почистена и от 1915 г. службите са възобновени.

Бележитият български духовник св. Софроний Врачански е служил в „Св. Петка“ по време на принудителния си престой във Видин от 1800 до 1802 г.

В 1806 г. бившият еничар и местен владетел Осман Пазвантоглу затваря в църквата няколкостотин миряни и свещеници от Видин и околността, воглаве с местния митрополит Калиник.

По силата на османския граничен закон от онова време властите можели да конфискуват и приспособяват за отбранителни цели всички постройки в граничното укрепление. Поради близостта и до военни обекти църквата била превърната във военен склад за въглища и била в това състояние няколко години преди Освобождението през 1878 г.

Сградата на църквата е еднокорабна, полувкопана в земята, с полуцилиндричен свод, поставен под двускатен покрив.

Има широка, леко издължена апсида и малък, слабо осветен притвор с вход от южната страна. Стените са от каменна зидария, под покрива минават зъбчат корниз от камък и 4 реда тухли. Вкопана е по-дълбоко в земята от църквата „Свети Пантелеймон“. Късният по-тесен притвор е със засводен вход към наоса, който е по-къс, с полуцилиндричен вход и ниши в надлъжните му стени.

Църквата е изографисана. По горните части на стените на наоса са разположени пояси и медальони с изображения на светци, а по свода са изписани евангелски сцени. В центъра му има 2 медальона, на които са изобразени Господ Иисус Христос и Богородица.

Старият иконостас не е запазен. В църквата се съхраняват 2 икони с ценни обкови, работени през 1823 г. и 1832 г. от прочути видински златари. Интересно е филигранното кандило във форма на кораб, подарено на църквата през 1872 г.

Филм за църквата „Св. Петка“ във Видин може да гледате тук.

dobrotoliubie.com